

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení studenta	BcA. Peter Polanský
Studijní program	Multimédia a design
Specializace	Reklamní fotografie
Forma studia	Prezenční
Akademický rok	2024/2025
Název diplomové práce	Auto v současné fotografii, Stokári, Volby
Oponent diplomové práce	MgA. Ing. Evžen Sobek

Textovou část své diplomové práce věnoval Peter Polanský opět tématu fotografického zobrazení automobilu. Zatímco v bakalářské práci řešil problematiku fotografie automobilu jako produktu, tentokrát analyzuje obraz automobilu z nejrůznějších perspektiv jeho utilitárních a společenských funkcí, které se s ním dnes po více než stoleté existenci pojí, a fotograficky v informativní či symbolické rovině uplatňují.

Formálně je text rozdělen do tří kapitol: Od vynálezu k symbolu společnosti, Fotografické přístupy zobrazovania a Úhol pohľadu. V principu takové členění textu považuji za zdařilé, otázkou spíše zůstává další vnitřní členění kapitol a výběr konkrétních ilustračních portfolioů či fotografií. Z uvedených knižních a internetových zdrojů je zřejmé, že Peter Polanský pracoval s poměrně širokou škálou informací a snažil se je včlenit do jednotlivých kapitol. To se mu podařilo v některých částech textu více, v některých méně.

V úvodní kapitole se mu daří postihnout nejrůznější aspekty automobilu jako nepominutelného partnera naší současné existence. V tomto pojetí ale nevidím důvod pro zařazování podkapitoly KULTURA, kde Peter Polanský prakticky komentuje jen další aspekty psychologických a sociologických atributů automobilu - sportovní a tuning aktivity či auto jako umělecký objekt, či objekt užitý v umění. V principu se zde jedná o další dimenzi využití automobilu jako symbolu tak, jak o tom hovoří v předcházejícím textu, kde komentuje auto jako fenomén vyjádření společenského statusu či objektu vyplňujícím volnočasové aktivity nebo vázající na sebe určité estetické funkce. Za problematickou považuji také stylistiku textu a nezdá se, že by se opakující výrazy či slovní spojení - v podkapitolách se často objevují identické nebo jen mírně změněné pasáže textu a slovní spojení, čímž se jen rozměšuje již jednou sdělený obsah a čtenář nabývá pocitu, že to co čte, už jednou četl na předcházejících stranách. V kontextu této kapitoly také postrádám jeden zásadní fenomén, který se s autem pojí zejména v posledních letech a to je automobil jako investice - spousta automobilů (zejména limitované edice sportovních či luxusních značek) je prodána ještě před tím, než se dostanou na trh a prakticky se téměř nevyužívají k ježdění. Dalším tématem je obchodování s historickými vozy, kdy tento trh můžeme bez váhání srovnat s trhem výtvarného umění.

V následující kapitole se Peter Polanský snaží definovat žánry, ve kterých automobil figuruje jako námět. V principu opět navrhované členění do čtyř teritorií poměrně dobře ilustruje širší uplatnění automobilu ve fotografickém obraze. Diskutabilní je ale rozsah jednotlivých kapitol i výběr fotografií, na kterých Peter Polanský text staví. Problémem je i časová osa textu (viz. kapitola 2.2 - napřed Stephen Shore, následuje Wim Wenders a nakonec Walker Evans), která neumožňuje komentovat zobrazování automobilu v proporcích vývoje fotografie. Stejně tak kapitola Fitktívne príbehy je zastoupená pouze dílem Gregoryho Crewdsona, což považuji za velice schematické. Nabízí se zde otázka, zda by toto členění nebylo vhodné pro práci jako

celek (tzn. propojit kapitolu 2 a 3), a společně se strukturou kapitoly 3 by vznikl strukturovanější a současně také kompaktnější obsah.

Kapitola třetí totiž sice přináší další členění problematiky využití fenoménu automobilu v současné fotografii, ale není úplně jasné na základě jakých kritérií byli fotografové do podkapitol vybráni a jejich relevance může být i otázkou. Např. absence jednoho z prvních koncepčních fotografických cyklů komentující společnou koexistenci člověka a automobilu - projekt Lee Friedlandera - America by car, vznikající v letech 1964 - 2012 je zarážející. Na druhou stranu je zde opět věnován značný prostor fotografiím Gregoryho Crewdsona. Za problematický považují také moment, kdy se text jeví spíše jako pouhé představení jednotlivých autorů bez hlubší analýzy specifik a vzájemných souvislostí kapitol. Domnívám se, že jsou zde prakticky využity na webu dostupné kurátorské texty publikované u jednotlivých fotografických souborů - více či méně v citacích (možná v parafrázích), doplněné o komentáře k vybraným snímkům (opět velice podobných publikovaným textům), které nepřináší zásadní autorský výklad. Na převzetí velké části textu z původních zdrojů usuzuji z rozdílnosti způsobu vyjadřování i slovní zásoby, která je znatelně odlišná např. od kapitoly 1.

Formálně má práce dobrou úroveň - je zřejmé, že Peter Polanský pracoval s poměrně širokou škálou tištěných i internetových zdrojů a práci doprovodil adekvátní obrazovou přílohou, Práci doporučuji přijmout.

Navrhuji hodnocení C - dobře.

V autorské publikaci "Stokári" představuje Peter Polanský svůj dlouhodobý projekt věnovaný komunitě mladých lidí - řidičů, kteří svůj současný život zasvětili svým autům - jejich zdokonalování, řízení, více či méně divokým výletům, automobilovým hrám a soutěžím. Jejich existence s jejich vozy naprosto splývá. Peterovi Polanskému se podařilo navázat s těmito lidmi důvěrný kontakt a proniknout k tomu podstatnému, co jejich život definuje - údržba, leštění a tuning, nekonečné debaty o detailech vozů a jejich doplňků, adrenalinové noční jízdy, zábava i nuda víkendových srazů... Z jeho fotografií je zřejmé, že kouzlu této existence porozuměl a možná i do jisté míry podlehl, a to se také odráží ve fotografiích zařazených do publikace. Knihu Peter Polanský uvádí citátem Ivana, jednoho z členů skupiny, což pomáhá divákovi alespoň částečně se zorientovat ve světě, který se před ním na dalších stranách otevírá. Problém textu ale spočívá v tom, že jen naznačuje téma a otvírá spoustu otázek, na které již nedostaneme odpovědi - Peter Polanský je dost možná zná, ale příběh, o kterém Ivan hovoří (čtyři roky života, který přinesl do jeho života i do komunity velké změny) zde asi nevystopujeme. Upřímně řečeno nejsem si ani jistý, kdo z členů skupiny je Ivan.

Střídání stylů - klasický obraz, použití razantního blesku, černobílé snímky, práce s pohybovou i optickou neostrostí - pomáhají navodit psychedelickou atmosféru, která mnohá setkání a události provází, a její účastník se nezdědká dostává do "nové existenční dimenze"... V tomto je snad jediný problém publikace, kdy v její poslední čtvrtině, začíná být divák zahlcený množstvím obrazů, někdy i dost podobných s předešlými snímky. Možná odlehčení knihy ponecháním několika stran bez fotografie by divákovi pomohlo nabrat dech. Víím, že Peter Polanský na několika dvojstranách pracuje s časovými skoky (závody ve sprintu fotografované s ročním odstupem) nebo významovými hrami (dvojstrana 20 s kouřícím vozem). Nemyslím si ale, že tyto kódy divák přečte a potřebovaly by ještě dopracovat (např. datum ve dvojstraně sprintu formálně přejaté z kompaktních fotoaparátů 90.let...). Dost možná že ještě další rafinovaná práce s textem by byla obohacením.

Tisk a vazba zcela splňují požadavky na ni kladené. Nemohu se vyjádřit k zamýšlenému designu obálky, kterou jsem prozatím neměl možnost vidět - doplním při obhajobě. Jako celek práci považuji za zdařilou a doporučuji ji přijmout.

Výstavní soubor "Volby" sestává z trojice fotografií animujících proces vyhodnocování argumentů a rozhodování člověka. Peter Polanský zde ilustruje situaci, do které se dostáváme prakticky dennodenně v kterékoliv rozhodovací situaci. V kontextu reálií současného světa, kdy jsme neustále konfrontováni s nejrůznějšími zpravodajskými kanály, deep fake či informacemi ze sociálních sítí jde nepochybně o zásadní problém. V jednoduché ateliérové aranži je vyslaný zelený laserový paprsek představující výchozí informaci na své cestě odrážen, deformován či pohlcen. Vzniklou situaci Peter Polanský přirovnává k různým možnostem manipulace s informací, ke které dochází při její percepci, v závislosti na okolnostech i individuálním mentálním nastavení každého z nás. Výsledkem může být sebeklam, manipulovaná informace, zamlčení pravdy, zveličení či umenšení faktů. Jeho konstrukt je logicky pevně vystavěný i popsáný v anotaci souboru, a zvolené obrazové řešení nepostrádá vizuální atraktivitu. Emocionálně chladný laserový paprsek i technicistní lesk chromované ocele v neutrálním tmavě šedém prostředí navozují na fotografii atmosféru sterilní akce. Možná ale právě zde spočívá malé úskalí zvoleného vizuálu, kdy celá ateliérově dokonalá konstrukce na sebe strhává až příliš pozornost a poněkud potlačuje intenzitu animace problematiky volby. Domnívám se, že ještě abstraktnější pojetí - práce s větším detailem, kde by úplně absentovala kovová konstrukce by přinesla intenzivnější obraz. Za zvážení by, myslím si, stálo i použití technologie diasec, které by přineslo do obrazu dramatictější pocit prostoru a posílilo efekt animace přenosu informace. Je ale evidentní, že ve zvoleném výstavním formátu by takové řešení představovalo enormní finanční náklady.

Praktické práce Petera Polanského jsou jistě zajímavým fotografickým počinem nepostrádajícím originální postupy, a proto práce doporučuji přijmout.
Navrhuji hodnocení B - velmi dobře.

Závěrečné hodnocení diplomové práce: B - velmi dobře

V Brně dne 9. 6. 2025

.....
podpis oponenta diplomové práce

* Pro hodnocení použijte tuto stupnici:

A - výborně	B - velmi dobře	C - dobře	D - uspokojivě	E - dostatečně	F - nedostatečně
-------------	-----------------	-----------	----------------	----------------	------------------